

УДК 330.341.1+330.322(477)

Н. В. Осадча,
доктор економічних наук,
м. Дніпропетровськ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Актуальність дослідження. Успішний розвиток країни тісно пов'язаний із співпрацею з країнами світу, що передбачає необхідність поступової модернізації, яка повинна ґрунтуватися на впровадженні у виробництво досягнень науково-технічного прогресу з метою виготовлення продукції інноваційного характеру та конкурентоспроможної на зовнішньому і внутрішньому ринках. При цьому державну політику необхідно спрямувати на зміну структури економіки шляхом пріоритетного розвитку високотехнологічних виробництв, як основи переведення її на інноваційний шлях розвитку.

Для завоювання та збереження конкурентних позицій на світовому ринку важливим є забезпечення випуску продукції сфери високих технологій, що вимагає безперервного інноваційного розвитку та оновлення виробництва з метою адаптації промисловості до сучасних ринкових умов.

У США, Великій Британії, Німеччині, Франції, Польщі інноваційні регіональні формації вже мають стійкі позиції в макроекономічній моделі управління розвитком країни. В Україні формації такого роду на сьогодні ще не розвинуті, таким чином виникає актуальне завдання – створення регіональних інноваційних систем (РІС), що будуть сприяти підвищенню конкурентоспроможності, формуванню зв'язків між сферами освіти, науки та виробництва, переходу на новий технологічний уклад.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провідними вченими було зроблено значний внесок у дослідження питань, пов'язаних з проблемами створення та функціонування національних та регіональних інноваційних систем. Загальні проблеми розкрили у своїх працях такі вітчизняні вчені, як О.І. Амоша [1], В.М. Геєць [2], М.І. Волков [3], М.П. Денисенко [4], А.А. Динкін [6], М.А. Козоріз [7], Л. Яремко [7], В.І. Ляшенко [8] Великі авторські колективи працюють над проблематикою модернізації економіки та створення регіональних інноваційних систем [9]. Ці науковці зробили значний внесок у створення та розвиток інноваційних систем, але РІС так й не було створено в Україні, що обумовлює актуальність даного дослідження.

Метою статі є аналіз інституційних умов здійснення інноваційної політики в індустріальних парках та надання рекомендацій щодо вдосконалення

національного законодавства з метою покращання інвестиційного клімату.

Результати дослідження. До країн і територій, визнаних світовими лідерами інноваційної діяльності, за винятком 27 країн ЄС, належать: Аргентина, Австралія, Бразилія, Канада, Китай, Гонконг, Індія, Ізраїль, Японія, Нова Зеландія, Республіка Корея, Мексика, Росія, Сингапур, ПАР та США. Країною, яка найбільше витрачає на інформаційні та телекомунікативні технології, є Сингапур (біля 0,08% ВВП) [10].

За оцінкою експертів ЄС, загальна картина України є доволі змішана і дещо суперечлива: з одного боку, добре навчена робоча сила, значна кількість випускників науково-технічних вищих навчальних закладів, задовільні інноваційні витрати, незважаючи на брак державної підтримки, а з іншого – вражаючі низькі рівні продажу товарів на ринку, що не сприяє високотехнологічному експорту.

В сучасному стані економіки України особливо необхідно вдосконалити інституційний механізм формування та реалізації інноваційної політики, що може стати передумовою та основою модернізації економіки. Це можна досягти шляхом формування гнучкої системи стимулів та державної підтримки інноваційної діяльності в індустріальних парках.

Для цього необхідно створити спеціальну економічну зону у вигляді «мультифункціонального парку», в межах якого можна здійснювати різні види діяльності, які можуть чергуватися залежно від потреб економіки та стану й потреб регіону, території.

Для цього необхідно переглянути Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» № 5460-VI від 16.10.2012 р. та Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 06.09.2012 р. № 5205-VI, визначити в них державну фінансову підтримку та доповнити пріоритетні напрями інноваційної діяльності або можливим варіантом є формування окремого переліку пріоритетів інноваційної діяльності, який затверджується Кабінетом Міністрів України або Міністерством економічного розвитку і торгівлі. Слід зазначити, що в Законі України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» припинена державна

фінансова підтримка та надаються тільки податкові та митні преференції. Митні та податкові преференції, які існують для інвесторів надані у табл. 1.

Таблиця 1

Митні та податкові преференції в Україні

Найменування законодавчого та нормативного акту	ПДВ	Мито
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ	Не існує	Не існує
Постанова КМУ від 01.03.2010 р. №243	Не існує	Не існує
Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць»	Надаються	Надаються
Закон України «Про індустріальні парки»	Не існує	Надається

Цей спектр пільг не достатній для активізації інноваційної діяльності, достатньо проблемним залишається питання щодо повернення кредиту по ПДВ.

Одним із шляхів вдосконалення інноваційної діяльності є припинення дії цього закону та формування нового законодавчого акту, який би активізував інноваційне зростання в необхідних країні точках. Таким законодавчим актом може бути новий Закон України «Про державну підтримку інноваційної діяльності». Слід зазначити, що визначені в існуючих законодавчих актах пріоритетні напрями сповільнюють дію інвесторів щодо заповнення індустріальних парків. Так, наприклад, в межах індустріального парку інвестор планує розмістити підприємства, які не входять в перелік пріоритетних галузей, що зазначені в законі, внаслідок чого виникає питання щодо можливості застосування пільг.

Для вдосконалення національного законодавства доцільно використовувати досвід Польщі, де для всіх парків (техно-індустріальних парків) створені єдині умови, які переглядаються Радою міністрів. Дія парків у Польщі здійснюється на підставі дозволу Міністра економіки, та для управляючого парку існує таке коло пільг:

1. Управляючий звільняється від податку на придбання або права збуту на нерухомість, що перебуває на території індустріального парку.

2. Міністр економічного розвитку своїм розпорядженням, може звільнити управляюче товариство від податку на прибуток від юридичних осіб, в ви-

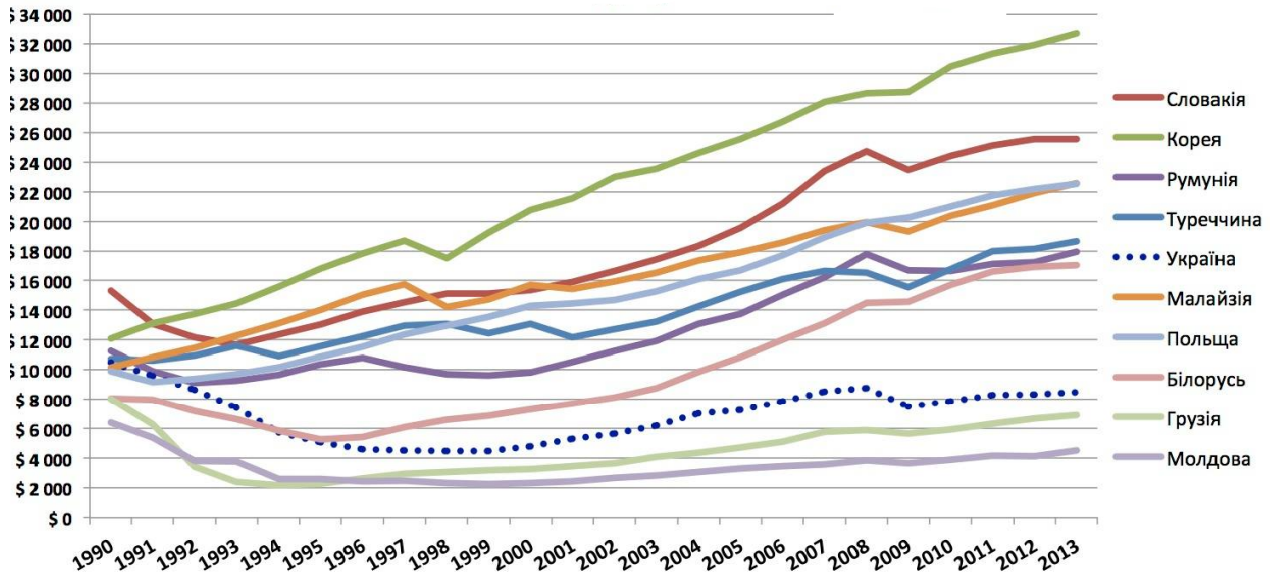
тратній частині протягом фінансового року або в наступному році з метою розвитку зони, в тому числі на придбання управляючим нерухомості або інших речей, які будуть використовуватись для ведення підприємницької діяльності на території зони також на модернізацію і розширення економічної і технічної інфраструктури на території зони[17].

Дані пільги можна визначити як дієві та запозичити з досвіду Польщі, яка вважається країною, яка провела ефективні реформи, що призвело до росту ВВП, який складає 20,5 тис. дол. на рік. Слід зазначити що, у сухопутних сусідів України вищі показники розвитку економіки, приміром в Білорусії ВВП на душу населення більш, ніж в двічі вищий – 15 633,70\$, Росії – 17708.74\$, Угорщині – 19637,59\$, Польщі – 20591,75\$. Протягом останніх 23 років, на відміну від України, вони здійснили значний стрибок в розвитку. Про це свідчить динаміка ВВП (за ПКС) на душу населення 1991-2012 роки, за даними Світового Банку (The World Bank Group) (рис. 1). ВВП на душу населення у Грузії та Молдові значно нижче за показники по Україні. Система реформ Польщі має значні результати, реформи є прогресивними, інституційне середовище вдало сформованим для розвитку підприємництва. Система реформ Польщі є й придатною для України, відповідно ефективною є система формування регіональних інноваційних систем.

В Польщі інноваційна діяльність в вільних економічних зонах регулюється Законом «Про спеціальні економічні зони від 20 жовтня 1994 р., який є ефективним інституційним інструментом для створення та функціонування СЕЗів. Спеціальні економічні зони в Польщі займають площу 11,845 га [17].

Розвинутими в Польщі землями вважаються землі, на яких працюють підприємці, які отримали дозвіл на ведення підприємницької діяльності на території зони, землі, на яких працюють підприємці без дозволу (тому що раніше втратили дозвіл або з огляду на сферу діяльності не змогли його отримати), а також землі з інфраструктурою. Загальна площа розвинутих територій спеціальних економічних зон складає більше ніж 68%. Найбільший розвиток досягнуто в зонах: мелецкей (79,18%) і тарнобжескей (78,61%), найбільше вільних земель знаходиться в зонах: каменногурскей і слупскей, в яких ступінь розвитку відповідно 50 і 56%. (табл. 2).

Найбільше інвестицій прийшло в Катовіцку зону – 25% та Валбжиску – 17%. На ці дві зони припадає понад 40% загального вкладеного капіталу. На території зони працевлаштування мають понад 197 000 осіб, з яких 77% це нові робочі місця, створені на основі дозволу на роботу в спеціальній економічній зоні. При цьому державна допомога, яка надається підприємствам у спеціальних економічних зонах на кінець 2007 року склала 4179 млрд злотих.

Країни	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Приріст
Словачія	15 300	13 060	12 178	11 683	12 359	13 043	13 919	14 510	15 123	15 113	15 341	15 904	16 639	17 445	18 331	19 549	21 180	23 395	24 719	23 469	24 428	25 128	25 537	25 533	67%
Корея	12 087	13 130	13 744	14 466	15 577	16 798	17 835	18 687	17 493	19 233	20 757	21 536	23 008	23 566	24 628	25 541	26 734	28 063	28 650	28 716	30 440	31 327	31 901	32 708	171%
Румунія	11 286	9 916	9 121	9 272	9 654	10 366	10 813	10 182	9 715	9 613	9 828	10 532	11 267	11 933	13 096	13 743	15 029	16 208	17 776	16 706	16 647	17 116	17 237	17 941	59%
Туреччина	10 724	10 621	10 975	11 627	10 911	11 588	12 251	12 976	13 073	12 443	13 090	12 166	12 733	13 217	14 258	15 252	16 093	16 634	16 537	15 545	16 758	17 998	18 148	18 647	74%
Україна	10 507	9 603	8 647	7 413	5 741	5 081	4 613	4 516	4 470	4 503	4 817	5 314	5 646	6 227	7 033	7 276	7 860	8 532	8 776	7 510	7 857	8 295	8 332	8 508	-19%
Малайзія	10 155	10 828	11 486	12 304	13 102	14 029	15 045	15 742	14 225	14 742	15 688	15 436	15 943	16 543	17 335	17 921	18 574	19 386	19 959	19 312	20 390	21 075	21 897	22 556	122%
Польща	9 896	9 170	9 371	9 697	10 189	10 882	11 552	12 363	12 974	13 562	14 288	14 465	14 680	15 258	16 083	16 672	17 722	18 935	19 903	20 245	21 012	21 748	22 162	22 513	127%
Білорусь	8 077	7 976	7 195	6 633	5 864	5 271	5 437	6 082	6 624	6 873	7 293	7 697	8 137	8 771	9 842	10 846	12 004	13 102	14 493	14 549	15 703	16 603	16 907	17 055	111%
Грузія	8 037	6 297	3 443	2 415	2 186	2 303	2 627	2 957	3 079	3 192	3 276	3 459	3 673	4 105	4 356	4 727	5 128	5 773	5 913	5 655	5 952	6 323	6 702	6 936	-14%
Молдова	6 416	5 375	3 808	3 766	2 610	2 587	2 457	2 506	2 344	2 268	2 320	2 467	2 666	2 850	3 069	3 307	3 475	3 590	3 876	3 648	3 911	4 179	4 151	4 521	-30%

Рис. 1. ВВП на душу населення в країнах світу [22]

Таблиця 2

Розвиток території в Польщі станом на 19 грудня 2008 р., [17]

№ з/п	Зона	Територія зони (га)	Розвинуті землі (га)	Нерозвинуті землі (га)	Ступінь розвитку земель %
1	Каменногурска	338,70	171,45	167,25	50,62
2	Катовіцка	1544,18	1027,61	516,57	66,55
3	Костжинсько-Слубіцка	1186,38	761,46	424,92	64,18
4	Краковська	416,67	299,03	117,64	71,76
5	Легніцка	457,49	314,94	142,55	68,84
6	Лудзка	908,20	658,21	249,99	72,47
7	Мелецка	925,67	732,96	216,57	79,18
8	Поморська	1161,87	822,42	339,45	70,78
9	Слупська	401,09	224,79	176,30	56,04
10	Староховіцка	580,76	364,19	216,57	62,71
11	Сувальська	342,77	232,99	109,78	67,97
12	Тарнобжеска	1336,44	1050,64	285,8	78,61
13	Валбжиска	1544,68	1083,17	461,51	70,12
14	Вармінсько-Мазурска	700,21	519,15	181,06	74,14
	Разом	11 845,11	8263,01	3605,96	68,14

На землях, долучених до зон у Польщі, які є власністю або перебувають у довічному користуванні: управляючого зоною, Фонду державного майна, органу місцевого самоврядування або є муніципальною власністю видаються дозволи на ведення діяльності на території зони, які можуть бути об'єктами залучення інвестицій, котрі реалізують принаймні один з наступних критеріїв:

- а) інноваційності;
- б) пріоритетних секторів;
- в) розвитку кластерів, промислових і технологічних парків;
- г) ступеня індустріалізації;
- д) рівня безробіття.

В законодавстві Польщі про індустріальні парки (спеціальні економічні зони) пріоритети інноваційного розвитку визначені наступним чином: «Індустріальний парк створюється: для прискорення економічного розвитку частини території країни, зокрема, шляхом: 1) розвитку деяких видів підприємницької діяльності; 2) розробки нових технічних і технологічних рішень, а також їх використання в економіці країни; 3) розвитку експорту; 4) підвищення конкурентоспроможності вироблених товарів та наданих послуг; 5) розвитку існуючих промислових активів та економічної інфраструктури; 6) створення нових робочих місць; 7) розвитку невикористаних природних ресурсів згідно з принципами екологічної рівноваги. В національному законодавстві даний досвід можна використати та зазначити у Статті 4 «Основні засади створення та функціонування індустріальних парків» Закону України «Про індустріальні парки».

Інструментами підтримки індустріальних парків Польщі вважаються інвестиції: а) інноваційні; б) реалізовані в пріоритетних секторах; в) які підтримують розвиток кластерів, промислових і технологічних парків; г) які збільшують ступінь індустріалізації менш розвинених промислових регіонів; д) які створюють певну кількість нових робочих місць або залежно від рівня безробіття в окрузі – мінімальний інвестиційний рівень витрат, що береться до уваги.

Інноваційний характер інвестицій підтверджується висновками щонайменше одного Інституту Національної академії наук України чи іншого дослідного інституту держави-члена Європейського Союзу, суттєво пов'язаної з даним сектором. Пріоритетними вважаються інвестиції, які реалізуються в спеціальних економічних зонах в наступних секторах: автомобільному, аерокосмічному, електронному, машинобудівному. Це доцільно включити до статті 4 «Основні засади створення та функціонування індустріальних парків» Закону України «Про індустріальні парки» та сформуванню нового п.5.

Тобто першочерговість надається не видам діяльності, а видам інвестицій та для них формується вже система державної підтримки, це є аргументом для змін засад Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» № 5460-VI від 16.10.2012 р., відповідно зміни пріоритетів видів на більш прогресивний критерій, аналіз інвестиційної привабливості для необхідних Україні інновацій.

Необхідно також вдосконалити систему та критерії контролю за реєстрацією проектів та сформуванню критеріїв для включення пілотних проектів до Переліку пілотних проектів, які реалізуються, тобто формують інфраструктуру за державні кошти. Так, статтю 16 «Рішення про включення індустріального парку до **Переліку пілотних** індустріальних парків»

доповнити критерієм вимог – інноваційний характер інвестицій, які передбачаються у даному парку.

Також доцільно розширити можливості формування парків та визначити площу земельної ділянки або сукупну площу суміжних земельних ділянок в межах 5 гектарів та не більше 800 гектарів (Стаття 8. Вимоги до земельної ділянки у межах індустріального парку).

У Постанові КМУ «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 рр.» від 01.03.2010 р. №243, в межах якої припинено державну підтримку її доцільно відтворити або створити окремий законопроект щодо державної фінансової підтримки.

В Законі України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 р. № 5018-VI також припинена державна підтримка, надаються тільки митні преференції, доцільно відтворити або створити нову систему за досвідом Польщі. В Законі України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 06.09.2012 р. № 5205-VI також надаються тільки податкові та митні преференції. Тобто доцільно сформувати дієву систему стимулів (досвід Польщі), закріпити це законодавчою нормою та внести коригування в Податковий та Митний кодекси (табл. 3).

Таблиця 3

Законодавчі зміни, які необхідно зробити для активізації інноваційної діяльності

Нормативно-правові акти	Державна фінансова підтримка
Створити новий Законопроект «Про державну фінансову підтримку» та внести зміни в існуючий Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 р. № 5018-VI	Пільги на ПДВ; Пільги на податок на прибуток один рік; Звільнення від податку на нерухомість; Митні преференції при ввезенні обладнання
Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII	Відтворити фінансову підтримку та узгодити з новими законодавчими актами
Постанова КМУ «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 рр.» від 01.03.2010 р. №243	Відтворити фінансову підтримку та узгодити з новими законодавчими актами

З метою підвищення інвестиційної привабливості індустріальних парків та розвитку інноваційної діяльності необхідно ввести наступні новації: спростити регуляторні процедури, які пов'язані із передачею землі в оренду та суборенду; встановити прозорі критерії для отримання державної підтримки; ввести додаткові стимули або відтворити дію існуючих; врегулювати повноваження МЕРТ та КМУ щодо регулювання індустріальних парків; забезпечити права резидентів ІП на безперешкодний доступ до інформації щодо наявних потужностей (електро, тепло, вода тощо) у ресурсних монополістів; запровадити обов'язкову систему публічного оприлюднення інформації про індустріальні парки та ін.

Реалізація даних змін дозволить перезавантажити, спростити та зробити більш прозорою існуючу модель державного регулювання діяльності індустріальних парків. Це сприятиме залученню інвестицій в реальний сектор економіки, створенню нових виробництв і виробничих кластерів та десятків тисяч високопродуктивних робочих місць (табл. 4).

Висновок. Українська інноваційна система перебуває на стадії реорганізації з метою модернізації економіки. Одним із перших етапів державних змін повинні бути зроблені наступні кроки: формування системи ефективною і державної фінансової підтримки, спрощення регуляторних процедур, які пов'язані із передачею землі в оренду та суборенду; встановлення прозорих критеріїв для отримання державної підтримки; введення додаткових стимулів або відтворення дії існуючих; забезпечення права резидентів індустріальних парків на безперешкодний доступ до інформації щодо наявних потужностей (електро, тепло, вода тощо) у ресурсних монополістів. Для модернізації економіки доцільно використати досвід країн, які реалізували вдалу систему реформ, таких як Польща, Чехія, Угорщина, Туреччина. Інституційне середовище України щодо формування інноваційної політики потребує законодавчих змін щодо впровадження стимулів, створення системи державного моніторингу, формування обмежень щодо зловживань державною фінансовою підтримкою, алгоритмів формування регіональних інноваційних систем, їх розвитку.

Література

1. Амоша О.І. Організаційно-економічний механізм активізації інноваційної діяльності в Україні / О.І. Амоша // Економіка промисловості. – 2005. – № 5. – С. 15-21. 2. Геєць В. Кластери і мережеві структури в економіці – тема досить цікава, але на сьогодні ще не до кінця вивчена ... / В. Геєць // Економіст. – 2008. – №10. – С. 10-11. 3. Волков О.І. Економіка і організація інноваційної діяльності: підруч. / О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.; під ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – К.: Освіта, 2004. – 243 с. 4. Денисюк В.А.

Стан та перспективи міжнародного трансферу технологій в Україні / В.А. Денисюк // Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. «Ринок технологій, проблеми і шляхи вирішення». – К., 2002. – С. 130-140. 5. Дьнкина А.А. Контури инновационного развития мировой экономики: Прогноз на 2000–2015 гг. / А.А. Дьнкина. – М., 2000. – С.40-45. 6. Козоріз М.А. Управління інноваційними процесами в регіонах: моногр. / М.А. Козоріз. – Львів, 2006. – 82 с. 7. Яремко Л. Регіональна інноваційна система / Л. Яремко // Регіональна економіка. – 2006. – №3. – С. 103-112. 8. Ляшенко В.И. Финансово-регуляторные режимы стимулирования экономического развития: введение в экономическую режимологию: монография / В.И. Ляшенко; НАН Украины, Ин-т економіки пром-сти. – Донецьк, 2012. – 370 с. 9. Перший етап модернізації економіки України: досвід та проблеми: моногр. / О.М. Алімов, О.І. Амоша та ін.; за заг. ред. В.І. Ляшенка; ІЕП НАН України, КПУ. – Запоріжжя: КПУ, 2014. – 798 с. 10. Смородинская Н. Организация особых экономических зон в мировой и российской практике: концептуальные аспекты / Н. Смородинская // Вестник Института экономики Российской академии наук. – 2011. – № 3. – С. 16-36. 11. Мазур А.А. Технологічні парки України: цифри, факти, проблеми / А.А. Мазур, С.В. Пустовойт // Наука та інновації. – 2013. – Т. 9. – № 3. – С. 59-72. 12. Пустовойт С.В. Стан інноваційної діяльності та тенденції розвитку технологічних парків в Україні [Електронний ресурс] / С. В. Пустовойт, В. С. Петрук, І. О. Совершенна // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. – 2013. – № 1. – С. 86–93. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eupmg_2013_1_10.pdf. 13. Закон України «Про індустріальні парки» № 5018-VI від 21.06.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>. 14. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь [Електронний ресурс] / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – 2-е изд. – М.: ИНФРА-М, 1999. – Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/Ses/t/0583.htm>. 15. Специальные инвестиционные зоны [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.invest.gov.tr/ru-RU/investmentguide/investorguide/Pages/SpecialInvestmentZones.aspx>. 16. Economic indicators. Eskishehir, chamber of industry organized industrial zone [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eosb.org.tr/eng/about_us/. 17. Бизнес в Польше. Особые экономические зоны [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://poland.allbusiness.ru/content/document_r_F9F131C0-1116-4C30-A995-BDA33C4D4756.html. 18. Індустріальні парки. Державне агентство з інвестицій та розвитку національних проєктів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/project/%D1%96ndustrialni-parki-ukraini>. 19. Інвестиції зовнішньоеконо-

Таблиця 4

Законодавчі зміни, які необхідно внести в Закон України «Про індустріальні парки» з метою створення привабливих умов для інвесторів та розвитку інноваційної діяльності

Редакція в першому читанні	Пропозиції та правки в законопроект
1	2
Стаття 4. Основні засади створення та функціонування індустріальних парків	Ст. 4. П.3 викласти : Індустріальний парк створюється: для пришвидшення економічного розвитку частини території країни, зокрема, шляхом: 1) розвитку деяких видів підприємницької діяльності; 2) розробки нових технічних і технологічних рішень, а також їх використання в економіці країни; 3) розвитку експорту; 4) підвищення конкурентоспроможності вироблених товарів та наданих послуг; 5) розвитку існуючих промислових активів та економічної інфраструктури; 6) створення нових робочих місць; 7) розвитку невикористаних природних ресурсів згідно з принципами екологічної рівноваги
Стаття 4. Основні засади створення та функціонування індустріальних парків	Новий П. 5. Інструментами підтримки індустріальних парків вважаються інвестиції: а) інноваційні; б) реалізовані в пріоритетних секторах; с) які підтримують розвиток кластерів, промислових і технологічних парків; д) які збільшують ступінь індустріалізації менш розвинених промислових регіонів; е) які створюють певну кількість нових робочих місць або залежно від рівня безробіття в окрузі – мінімальний інвестиційний рівень витрат, що беруться до уваги. Інноваційний характер інвестицій підтверджується висновками щонайменше одного Інституту Національної академії наук України чи іншого дослідного інституту держави-члена Європейського Союзу, суттєво пов'язаної з даним сектором. Пріоритетними вважаються інвестиції, які реалізуються в спеціальних економічних зонах в наступних секторах: автомобільному, аерокосмічному, електронному; машинобудівному, біотехнологічному, малотоннажній хімії; в науково-дослідницькій діяльності; сучасних послуг і виробництва устаткування для виготовлення пального і енергії з відновлювальних джерел. Вважається, що головною метою залучення нових територій до індустріальних парків є підтримка нових інвестицій, які реалізують політику рівномірного розвитку, тобто соціально-економічний розвиток, в якому відбувається інтеграція дій підвищення конкурентоспроможності української економіки зі створенням нових робочих місць
Стаття 9. Умови використання земельної ділянки в межах індустріального парку	Сформулювати статтю 9 наступним чином. Умови використання земельної ділянки в межах індустріального парку 1. Використання земельних ділянок у межах індустріального парку на землях державної чи комунальної власності здійснюється з додержанням таких умов: 1) строк використання земельної ділянки у межах індустріального парку повинен бути не менше 50 років з дня прийняття рішення про створення індустріального парку
Стаття 8. Вимоги до земельної ділянки у межах індустріального парку	Стаття 8. Вимоги до земельної ділянки у межах індустріального парку Внести зміни в п. 3 3) площа земельної ділянки або сукупна площа суміжних земельних ділянок повинна становити не менше 5 гектарів та не більше 800 гектарів
Стаття 93. Право оренди земельної ділянки	Стаття 93. Право оренди земельної ділянки П. 11. Керуюча компанія індустріального парку звільняється від сплати орендної плати за користування земельною ділянкою державної чи комунальної власності, на якій створено індустріальний парк, строком на 15 років з дня укладення договору про створення та функціонування індустріального парку між ініціатором та керуючою компанією

Закінчення табл. 4

1	2
<p>Стаття 4. Основні засади створення та функціонування індустріальних парків</p>	<p>Новий п. 6. Правила зони визначають спосіб управління зоною. Правила зони встановлює управляючий. Для введення і зміни правил зони необхідна згода міністра економіки. 3. Управляючий вручає правила зони підприємцям, які ведуть підприємницьку діяльність на території зони при підписанні договорів, а також оприлюднює правила для громадськості. Правила функціонування індустріальних парків встановлює управляючий. Для введення і зміни правил зони необхідна згода міністра економіки</p>
<p>Стаття 34. Державна підтримка облаштування індустріальних парків</p>	<p>Новий п. 6 Підставою для надання державної допомоги, відповідно до закону, є дозвіл на ведення підприємницької діяльності на території індустріального парку, яка дає право отримати державну допомогу, далі «дозвіл». Дозвіл визначає предмет підприємницької діяльності та умови зокрема для: 1) працевлаштування підприємцем для ведення підприємницької діяльності на території зони на певний період часу певної кількості працівників; 2) реалізації підприємцем інвестицій на території зони вартістю, яка перевищує певну суму; 3) дати завершення інвестицій; 4) максимального обсягу інвестиційних витрат, які можна кваліфікувати і дворічних витрат на заробітну плату. Дозвіл може бути наданий, якщо ведена діяльність на території зони сприятиме досягненню цілей, визначених в плані розвитку зони та має соціально-економічний ефект. Міністр економічного розвитку видає, скасовує і змінює дозвіл. Міністр економіки консулюється з управляючим зоною перед видачею, скасуванням або зміною дозволу. Підприємці, які отримують дозвіл, визначаються шляхом проведення тендеру або ухвалення шляхом переговорів на основі публічного запрошення. Міністр економічного розвитку розпорядженням регулює спосіб проведення, правила та умови тендеру або переговорів, а також оцінювання планів підприємницької діяльності, які повинні провести підприємці на території зони, окремо для кожної з зон, з урахуванням, зокрема ступеня, в якому розмір, призначення та економічний характер інвестиційних планів підприємця на території зони та умови їх реалізації сприятимуть досягненню цілей створення зони, зазначених в плані розвитку зони. Міністр економічного розвитку контролює підприємницьку діяльність юридичних осіб, які отримали дозвіл, в ступені та на умовах, зазначених у положенні про ліцензування підприємницької діяльності. Закон не порушує визначених положеннями повноважень компетентних державних органів контролю підприємницької діяльності. Новий п. 7 1. Управляючий звільняється від податку від придбання або збуту права на нерухомість, що перебуває на території індустріального парку. 2. Міністр економічного розвитку своїм розпорядженням, може звільнити прибуток управляючого товариства з податку від юридичних осіб, в витратній частині протягом фінансового року або в наступному році з метою розвитку зони, в тому числі на придбання управляючим нерухомості або інших речей, які будуть використовуватись для ведення підприємницької діяльності на території зони також на модернізацію і розширення економічної й технічної інфраструктури на території зони</p>

мічної діяльності: Статистичний збірник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/k.20>. Сайт Головного управління статистики в Дніпропетровській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnestrstat.gov.ua/>. 21. **Узембло М.** Польський досвід в залученні іноземних інвестицій [Електронний ресурс] / М. Узембло. – Режим доступу: http://www.tpp.lviv.net/zek/Numbers/2002/3-4/s01/info_01.htm. 22. **ВВП на душу в країнах світу.** Географічний розподіл [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.polonia.com.md/html_ua/novyny/umov.

Осадча Н. В. Проблемні аспекти створення регіональних інноваційних систем та залучення інвестицій в економіку України

В статті проаналізовано правові проблеми формування регіональних інноваційних систем, створення та функціонування індустріальних парків в Україні. Визначено правові засади та проблеми заповнення індустріальних парків, залучення інвесторів. Досліджено інституційну основу створення інвестиційного клімату в Україні, досвід інших країн з питань індустріальних парків. Визначено проблемні моменти створення індустріальних парків в Україні. Розроблено рекомендації щодо вдосконалення національного законодавства щодо інвестування з врахуванням досвіду європейських країн, а саме запропоновано створення нових законодавчих актів, які дозволять сформулювати пільгові умови для роботи індустріальних парків.

Ключові слова: інвестиція, індустріальний парк, пільги, конкурентоздатність.

Осадчая Н. В. Проблемные аспекты создания региональных инновационных систем и привлечения инвестиций в экономику Украины

В статье проанализированы правовые проблемы создания региональных инновационных систем, создания и функционирования индустриальных парков в Украине. Определены проблемы заполнения индустриальных парков и привлечения инвесторов. Исследована институциональная основа формирования инвестиционного климата в Украине, проанализирован опыт других стран по формированию индустриальных парков. Определены проблемные моменты создания индустриальных парков в Украине. Разработаны рекомендации по совершенствованию национального инвестиционного законодательства с учетом европейского опыта, а именно предложено создание новых законодательных актов, которые позволят сформировать льготные условия работы индустриальных парков.

Ключевые слова: инвестиция, индустриальный парк, льготы, конкурентоспособность.

Osadcha N. Problem Aspects of Creation of Regional Innovative Systems and Bringing in of Investments in-Economy of Ukraine

The article analyzes the legal conflict in the process of creation and functioning of industrial parks in Ukraine. Defined problems filling of industrial parks and attract investors. Investigated the institutional basis for the formation of the investment climate in Ukraine, analyzed the experience of other countries in the development of industrial parks. Identified problematic moments of creation of industrial parks in Ukraine. Developed recommendations to improve the national investment legislation taking into account foreign experience the European experience, namely the proposed creation of new legislative acts, which will create favorable conditions for the operation of industrial parks.

Keywords: investment, industrial park, privileges, competitiveness.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2015

Прийнято до друку 27.04.2016